

Epidemiologische update

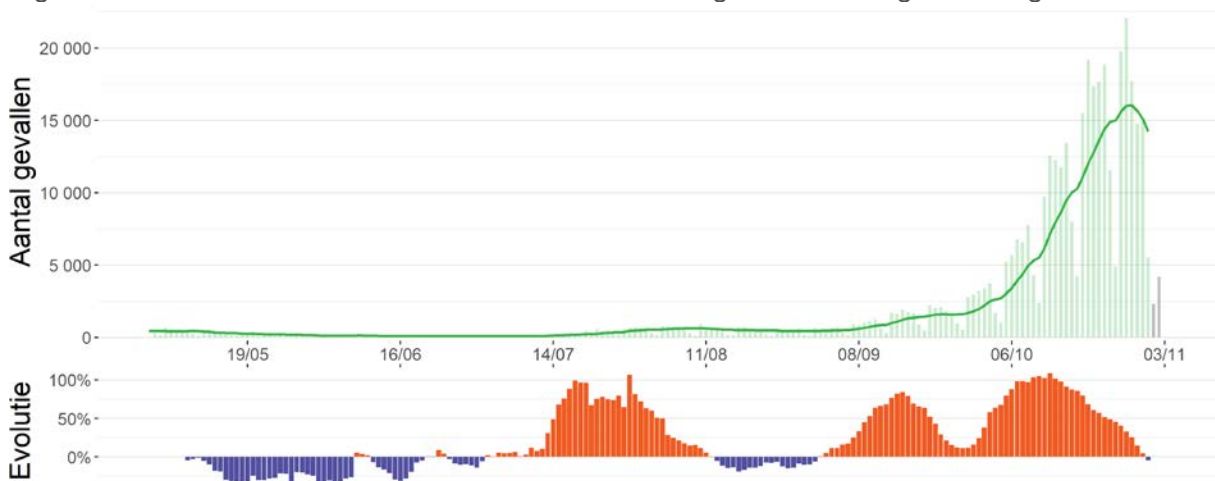
RAG 04/11/2020

De wekelijkse evaluatie van de epidemiologische situatie baseert zich onder meer op de barometer (nationaal en op niveau van provincies), zoals deze werd gevalideerd door het Overleg Comité. De indicatoren hiervoor zijn het aantal nieuwe besmettingen de voorbije 2 weken samen met de positiviteitsratio of het aantal nieuwe opnames in een ziekenhuis de voorbije week.

NATIONAAL

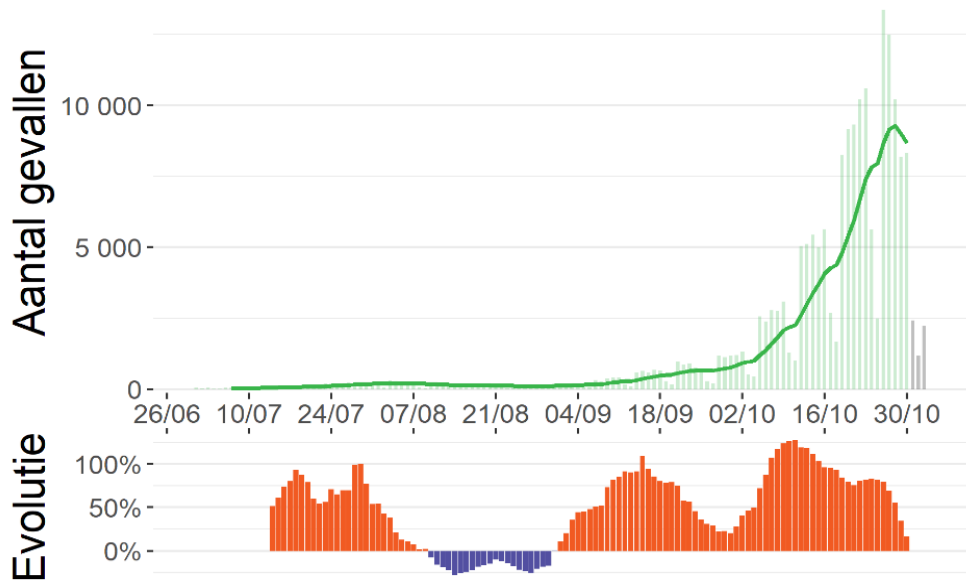
De voorbije week (25-31/10) is het gemiddeld aantal nieuwe besmettingen per dag licht gedaald (-4%) ten opzichte van de week ervoor, met een gemiddelde van 14.235 nieuwe besmettingen per dag. Vooral de laatste dagen werden er minder nieuwe besmettingen gerapporteerd (Figuur 1). Dit kan deels verklaard worden door een daling van het aantal uitgevoerde testen (zie verder), in het kader van de gewijzigde teststrategie. Om hiervoor te corrigeren hebben de UHasselt en Sciensano op basis van statistische modellen een schatting gemaakt van het aantal besmettingen dat door het gewijzigd testbeleid niet meer opgespoord wordt. Zo zou het aantal besmettingen voor de week van 25 tot 31/10 met 5% gestegen zijn, in plaats van met 4% gedaald.

Figuur 1: Evolutie van het totaal aantal nieuwe bevestigde besmettingen in België

Als men enkel kijkt naar het aantal besmettingen bij symptomatiche personen ziet men echter ook een dalende trend de laatste dagen, door een lager aantal testen bij mensen met klachten (Figuur 2).

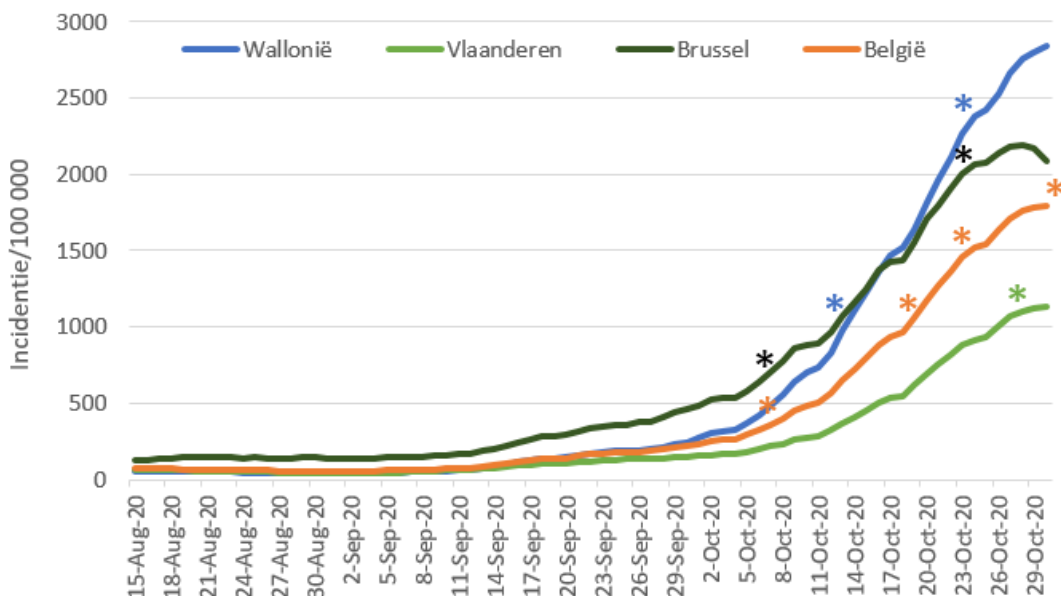
Figuur 2: Evolutie van het aantal nieuwe bevestigde besmettingen bij symptomatiche personen in België

Omdat de cumulatieve incidentie berekend wordt over een periode van 14 dagen is deze verder gestegen van 1.448/100.000 vorige week tot 1.775/100.000 op 4 november. Hiermee is België nog steeds het land met de hoogste 14-daagse incidentie in Europa.

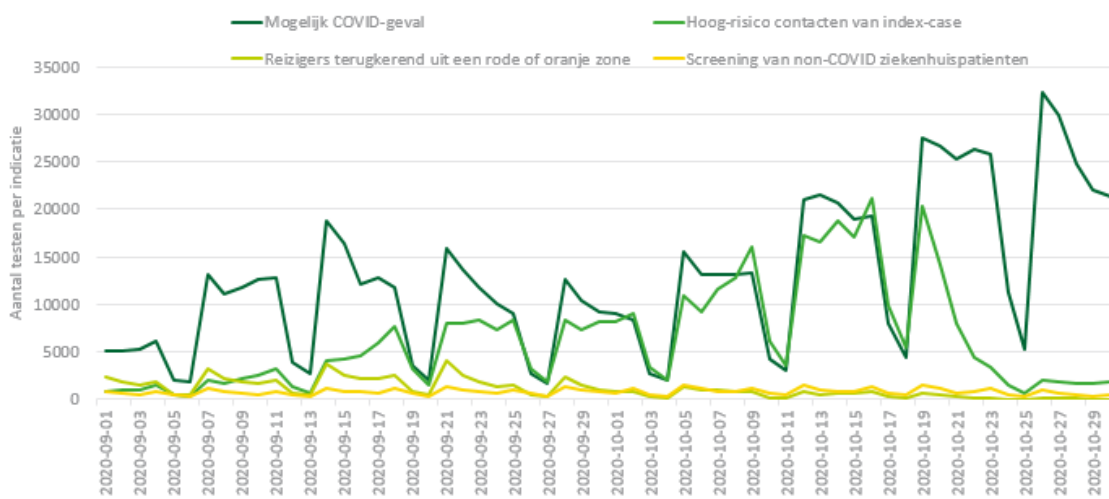
De stijging is nog steeds het meest uitgesproken in Wallonië (Figuur 3). In Vlaanderen ziet men tekens van stabilisatie en in het Brussels Hoofdstedelijk gewest een beginnende daling.

Figuur 3: 14-daagse cumulatieve incidentie per 100.000, België en per regio, met aanduiding van de datum van genomen maatregelen (*) op elk niveau

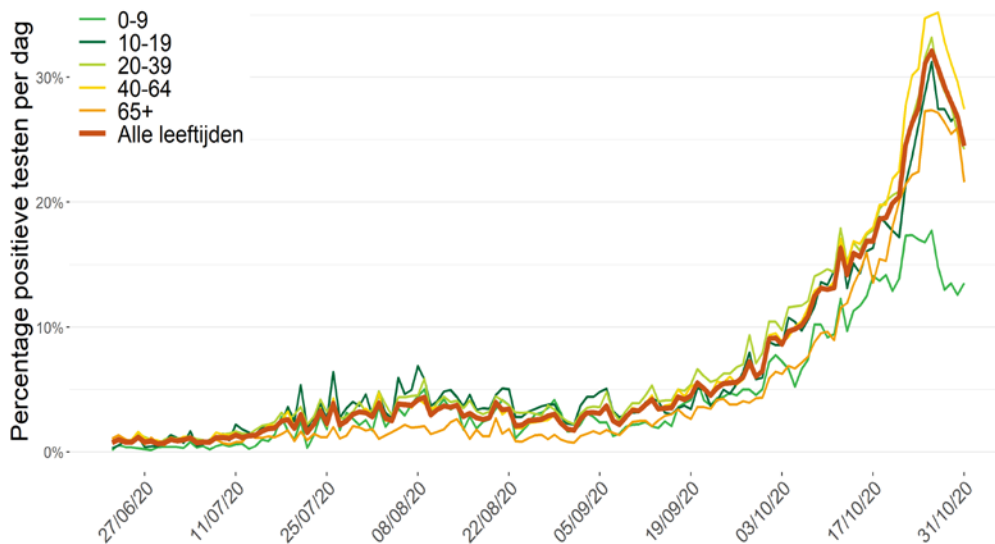
Volgend op de gewijzigde teststrategie, met prioritering van testen voor symptomatische personen en voor onderzoek van infectiehaarden, is het aantal uitgevoerde testen gedaald tot een daggemiddelde van ongeveer 61.000 testen in de week van 25 tot 31/10, vergeleken met 67.000 de vorige week. Dit is het gevolg van een beperkt testen van hoog-risicocontacten (7% van alle testen). Maar opvallend genoeg registreert men de laatste dagen ook een plotse sterke daling in het aantal geteste personen met symptomen (Figuur 4), na een blijvende stijgende trend sedert begin oktober. Hiervoor is niet direct een verklaring, deze daling kan zeker niet toegeschreven worden aan de impact van de verstrengde maatregelen, vermits het gaat om data van voor deze periode. Een hypothese is dat, o.a. door de berichten dat de huisartsen en ziekenhuizen overbelast zijn, mensen minder snel een arts contacteren. Dit wordt ondersteund door de vaststelling op spoedgevallendiensten en bij huisartsen dat het absolute aantal personen die zich aanbieden daalt.

Figuur 4: Aantal uitgevoerde tests per indicatie en per dag, 01/09-31/10/20

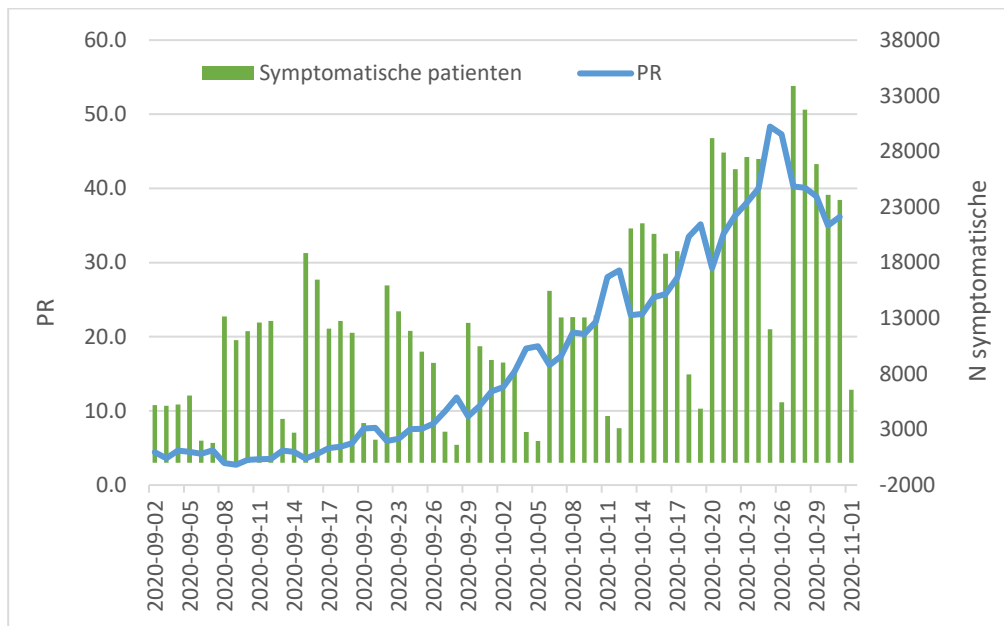
De positiviteitsratio (PR) is de voorbije week verder gestegen tot een maximum van 32% op 26/10, maar vertoont de laatste dagen een sterk dalende trend, in alle leeftijdsgroepen (Figuur 5).

Figuur 5: Positiviteitsratio per leeftijdscategorie vanaf 22/06/20

Bij personen die symptomen vertonen is de PR gestegen tot 48% op 24/10, om nadien opnieuw te dalen (Figuur 5).

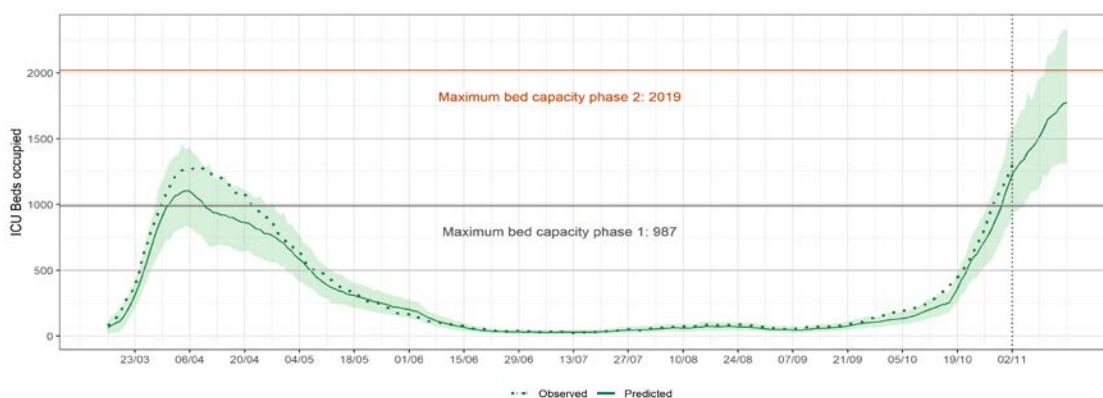
Figuur 5: Aantal geteste symptomatiche personen en positiviteitsratio

De surveillance van personen met griepklachten door een peilnetwerk van huisartsen registreert ook een verdere stijging van het aantal raadplegingen voor een griepaal syndroom (Influenza-like Illness). Bij deze personen is de positiviteitsratio zeer hoog (79%).

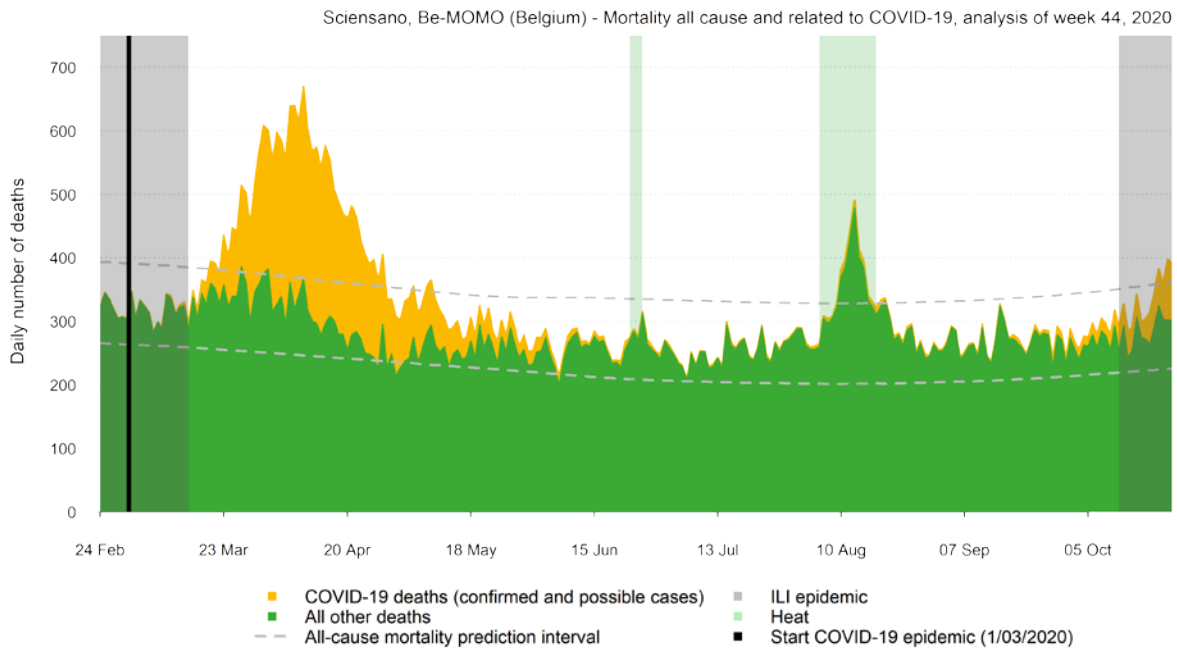
Het reproductiegetal gebaseerd op het aantal hospitalisaties voor de periode van 28/10 tot 03/11 is gedaald tot 1,151, maar is nog steeds hoger dan 1. Dit betekent dat de druk op de ziekenhuizen nog verder zal toenemen. In totaal zijn er 7.485 ziekenhuisbedden ingenomen door COVID-19 patiënten (vergeleken met 5.554 vorige week), waarvan 1.351 ICU bedden. Het predictiemodel in Figuur 6 toont een verdere verwachte stijging aan van het aantal ingenomen ICU bedden de komende 2 weken.

Figuur 6: Evolutie en predictie van het aantal ingenomen ICU bedden sedert het begin van de epidemie (geobserveerd aantal in stippellijn, voorspelde waarde in volle lijn en betrouwbaarheidsinterval in groene balk)

Ook het aantal overlijdens neemt verder toe, met gemiddeld 136 overlijdens per dag in de week van 25 tot 31/10. Er wordt nu op nationaal niveau een oversterfte geregistreerd, voornamelijk door het hoog aantal overlijdens in Wallonië. De oversterfte betreft de leeftijdsgroepen > 65 jaar.

Figuur 7: Sterfte door alle oorzaken en door COVID-19 in België, tot week 44 (al wat boven de hoogste grijze stippellijn valt stelt oversterfte voor)

In de woonzorgcentra (WZC) zien we deze week opnieuw een stijging van het aantal nieuwe bevestigde besmettingen bij bewoners, in alle gemeenschappen. De stijging is wel minder uitgesproken dan de afgelopen weken: 21% voor Wallonië, 43% voor Vlaanderen, 15% voor Brussel en 78% voor de Duitstalige gemeenschap (voor deze laatste gaat het wel om kleine aantallen, stijging van 9 tot 16 besmette bewoners). Het aantal WZC's dat minstens 2 nieuwe bevestigde COVID-19 gevallen onder bewoners rapporteerde gedurende 7 dagen (=cluster) bleef stabiel in de afgelopen week, met een totaal van 204 nieuwe clusters in de periode van 26/10 t.e.m. 1/11 (vergeleken met 203 de week ervoor). Het aantal overlijdens bij bewoners van WZC neemt verder toe (231 overleden bewoners in de periode van 26/10 t.e.m. 1/11 op basis van voorlopige cijfers, vergeleken met 187 overleden bewoners in de week ervoor).

Besluit en aanbevelingen

Op basis van de barometerindicatoren, zowel het aantal nieuwe infecties en PR als het aantal nieuwe ziekenhuisopnames (zie ook figuren 8 en 9), bevindt België zich op het alarmniveau 4. De waargenomen daling van het aantal nieuwe besmettingen kan nog niet verklaard worden door de verstrengde maatregelen, die pas op 2/11 van start gingen. Het is eerder het gevolg van het gewijzigde testbeleid en een daling van het aantal personen met symptomen die getest worden. Dit laatste is verontrustend, omdat het een aanwijzing kan zijn dat zieke mensen minder snel een arts contacteren. Het is dan ook belangrijk dat er een duidelijke oproep gebeurt naar de bevolking om de zorg niet uit te stellen !

De RAG wijst er verder ook op dat een verdere uitbreiding van het aantal bedden voor intensieve zorgen niet zonder gevolgen is, o.a. voor de kwaliteit van de zorg. Dergelijke extra druk is moeilijk vol te houden.

Doordat algemeen de verschillende indicatoren (hoog aantal symptomatische personen, hoge PR, situatie in WZC, druk op het gezondheidssysteem) nog steeds ongunstig zijn, wordt de sanitaire noodtoestand voorlopig aangehouden. In een eerste stap moet het aantal nieuwe besmettingen zo snel mogelijk naar beneden gebracht worden (door het uitdrukkelijk volgen van de reeds genomen maatregelen en snelle actie indien deze onvoldoende blijken te zijn) en nadien moet er vooral voor gezorgd worden dat we nooit meer in dezelfde situatie terecht komen.

Besluit classificatie: sanitaire noodtoestand.

PROVINCIES

De 14-daagse cumulatieve incidentie is nog steeds hoger dan 400/100.000 in alle provincies. Ze is ook nog verder gestegen in alle provincies (buiten een lichte daling in de Duitstalige gemeenschap).

De provincies in Wallonië hebben nog steeds de hoogste incidentie. In Luik is deze verder gestegen van 2.753/100.000 tot 3.335/100.000. Alle vier andere Waalse provincies hebben nu een incidentie van (bijna) 2.000/100.000 of meer. De incidentie in de Vlaamse provincies situeert zich nu tussen 715/100.000 in Limburg en 1.321/100.000 in Vlaams Brabant.

Ook de positiviteitsratio (PR) is verder toegenomen in alle provincies, met waarden boven de 40% in Henegouwen, Luik en de Duitstalige gemeenschap.

Het aantal nieuwe hospitalisaties per 100.000 inwoners en per week is eveneens verder toegenomen in alle provincies, behalve in Brussel waar men een stabiliserende trend ziet. Dit lijkt eerder te wijzen op het bereiken van een saturatie van de ziekenhuis capaciteit dan een reële stabilisatie, met verwijzing van patiënten naar relatief minder getroffen provincies. Het aantal hospitalisaties per 100.000 inwoners is het hoogst in Henegouwen, Luik en Brussel (Bijlage 1).

	14d incidentie per 100.000 besmettingen	Rt ¹	PR (25-31/10)	7d incidentie per 100.000 hospitalisaties ²	Alarmniveau
België	1.775	0,932	28,8%	40,0	Noodtoestand
Antwerpen	1.024	0,949	19,1%	21,6	4
Henegouwen	2.751	0,993	42,0%	67,7	Noodtoestand
Limburg	715	0,977	15,6%	19,6	4
Luik	3.335	0,929	48,7%	65,1	Noodtoestand
Luxemburg	1.977	0,978	32,5%	28,2	Noodtoestand
Namen	2.601	1,000	38,6%	44,6	Noodtoestand
Oost-Vlaanderen	1.241	0,973	18,2%	38,1	4
Vlaams-Brabant	1.321	0,855	22,8%	12,8	4
Waals-Brabant	2.146	0,808	37,0%	37,2	Noodtoestand
West-Vlaanderen	1.277	1,030	19,1%	40,6	4
Brussel	2.064	0,787	36,8%	58,6	Noodtoestand
Duitstalige gemeenschap	1.718	0,769	43,7%	53,9	Noodtoestand

Op basis van het aantal nieuwe besmettingen en de PR zijn alle provincies en Brussel nog steeds op alarmniveau 4 (Figuur 8). De RAG wijst echter nog steeds het hoogste niveau van alarm toe, namelijk de sanitaire noodtoestand, aan de provincies in Wallonië en aan de

¹ Reproductiegetal berekend op basis van het aantal nieuwe besmettingen. Gezien de gewijzigde test strategie kan de waarde hiervan momenteel niet correct meer geïnterpreteerd worden.

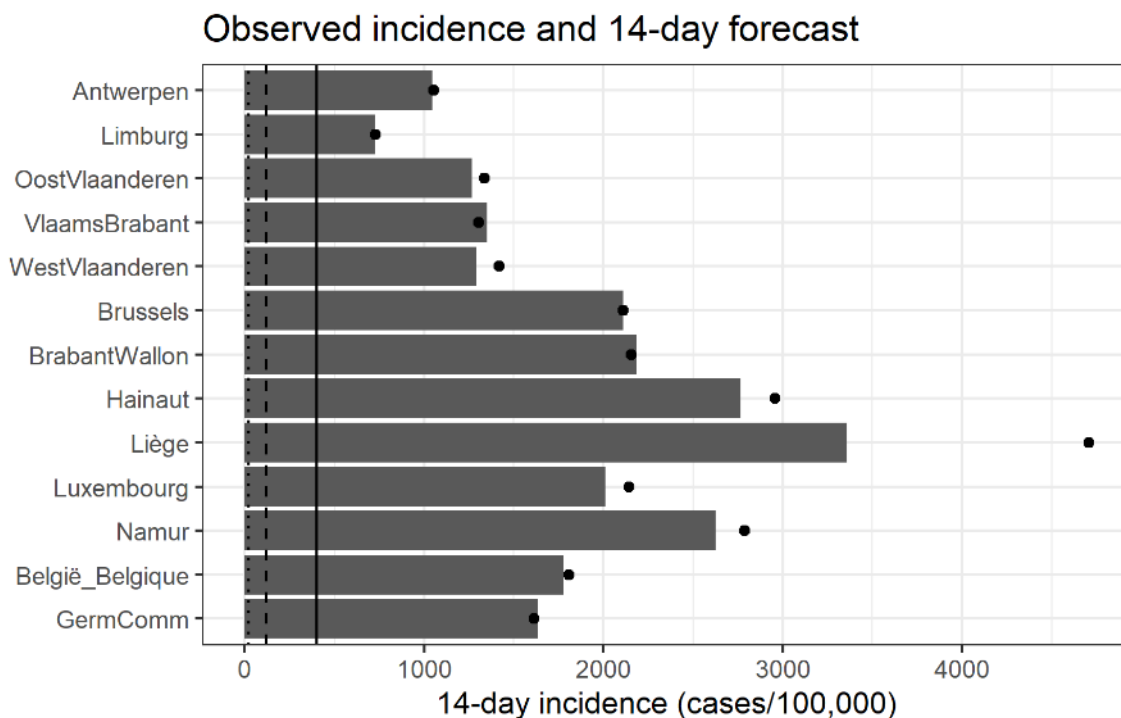
² Resultaten voor week 44, van 26 oktober tot 1 november.

Duitstalige gemeenschap. Ook aan Brussel wordt nog steeds het niveau van sanitaire noodtoestand toegekend, ondanks een beginnende daling van het aantal nieuwe infecties. De situatie is er zeker nog niet onder controle, wat ook blijkt uit het blijvend hoge aantal transfers naar ziekenhuizen in omliggende provincies.

De projecties voorspellen een stabilisatie of lichte verdere stijging van de incidentie in de meeste provincies, behalve in Luik waar een verdere stijging wordt verwacht.

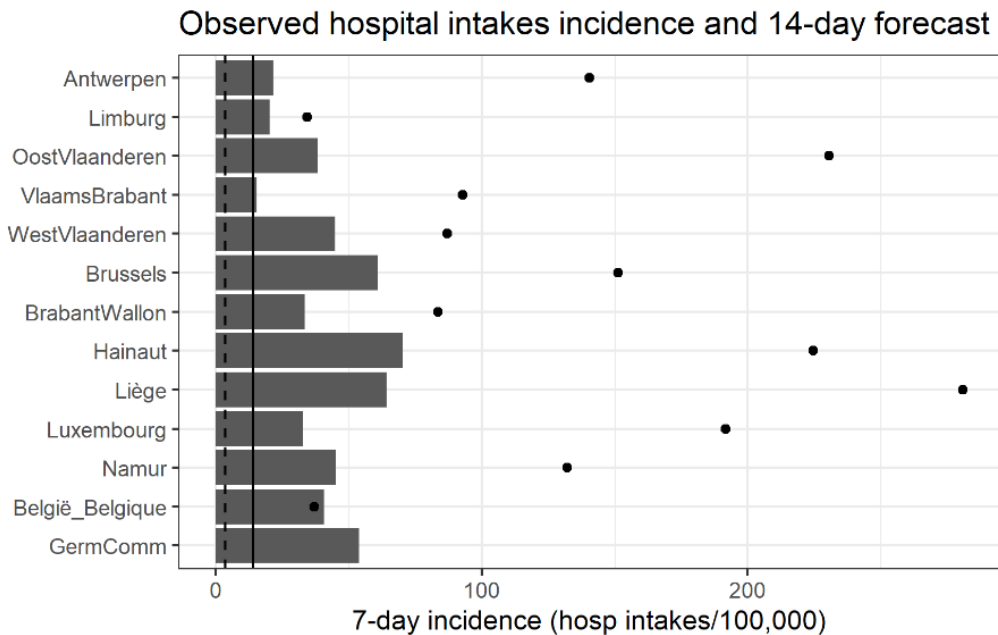
Op basis van de hospitalisaties zijn nu ook alle provincies in alarmniveau 4 (Figuur 9). De projecties voor 14 dagen tonen nog heel sterke toenames voor Luik, Oost-Vlaanderen en Henegouwen en nu ook Luxemburg.

Figuur 8: Barometer op basis van het aantal nieuwe besmettingen de voorbije 14 dagen en PR
De stippellijn stelt de overgang naar alarmniveau 3 voor en de volle lijn naar alarmniveau 4. Het punt stelt de voorspelling voor van de incidentie binnen 2 weken, als de huidige trend zich verder zet.

Figuur 9: Barometer op basis van het aantal nieuwe hospitalisaties de voorbije 7 dagen³
 De stippellijn stelt de overgang naar alarmniveau 3 voor en de volle lijn naar alarmniveau 4. Het punt stelt de voorspelling voor van de incidentie binnen 2 weken, als de huidige trend zich verder zet.

GEMEENTEN

Alle provincies bevinden zich in niveau 4 of noodtoestand. Er worden dus geen gemeenten afzonderlijk geëvalueerd deze week.

In bijlage 2 worden de gemeenten per provincie uitgezet volgens de 14-daagse cumulatieve incidentie en de positiviteitsratio. De gemeenten in Brussel en de meeste provincies in Vlaanderen vertonen nog steeds gelijkaardige waarden voor beide indicatoren binnen eenzelfde provincie, terwijl er in Vlaams-Brabant en de Waalse provincies een veel grotere spreiding is tussen de gemeenten binnen eenzelfde provincie.

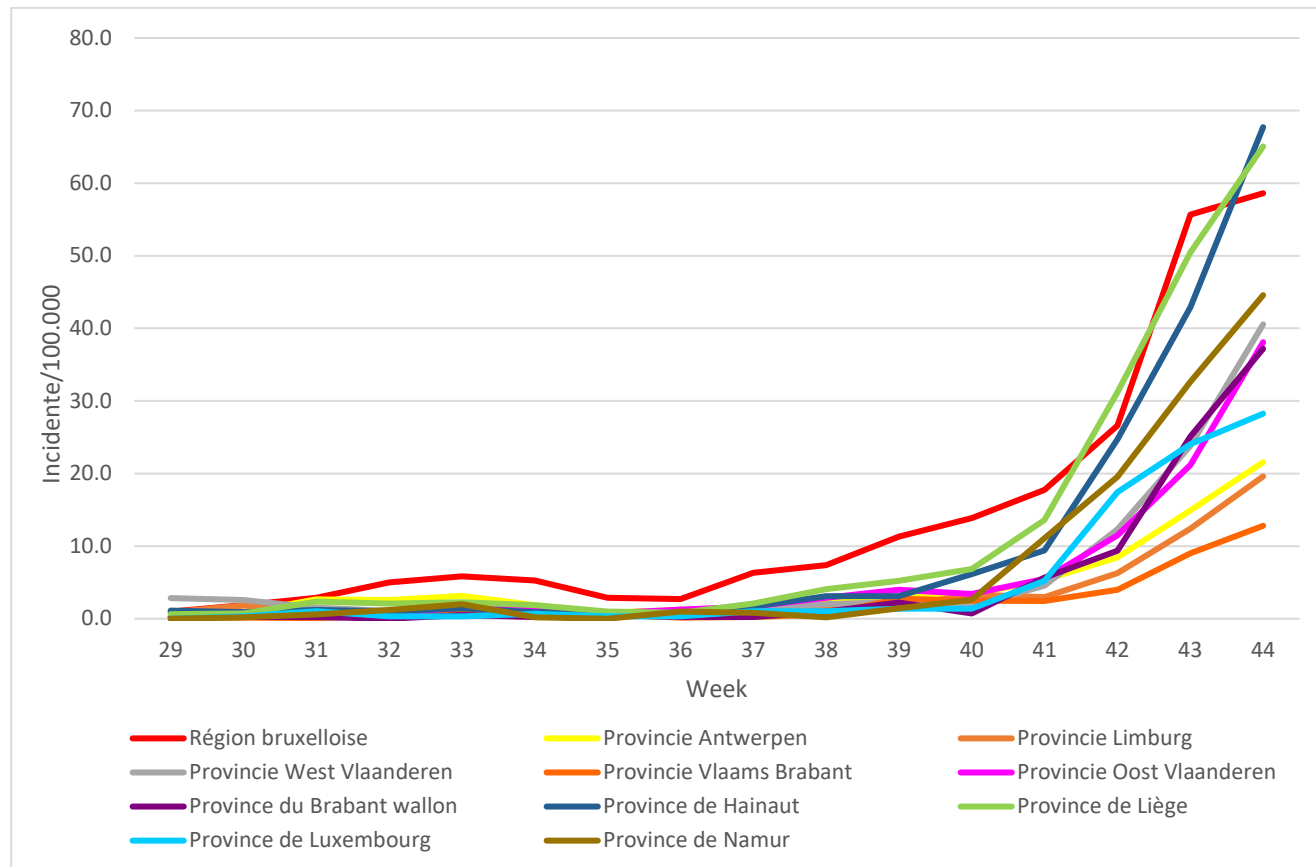
De volgende personen hebben deelgenomen aan dit advies :

Emmanuel Bottieau (ITG) ; Steven Callens (UZ Gent) ; Géraldine De Muylder (Sciensano) ; Pierre-Louis Deudon (COCOM); Alexandra Gilissen (ONE) ; Naïma Hammami (ZG) ; Yves Lafort (Sciensano); Valeska Laisnez (Sciensano); Tinne Lernout (Sciensano); Pierrette Melin (Uliège); Geert Molenberghs (UHasselt-KUL); Steven Van Gucht (Sciensano), Greet Van Kersschaever (Domus medica).

³ Hierbij moet opgemerkt worden dat er transfers gebeuren tussen ziekenhuizen van zodra een bepaalde bezettingsgraad bereikt is. Deze indicator is dus in deze fase van de epidemie minder representatief op niveau van de provincies.

Bijlage 1: Aantal nieuwe hospitalisaties/100.000 inwoners per week en per provincie, week 29 tot 44

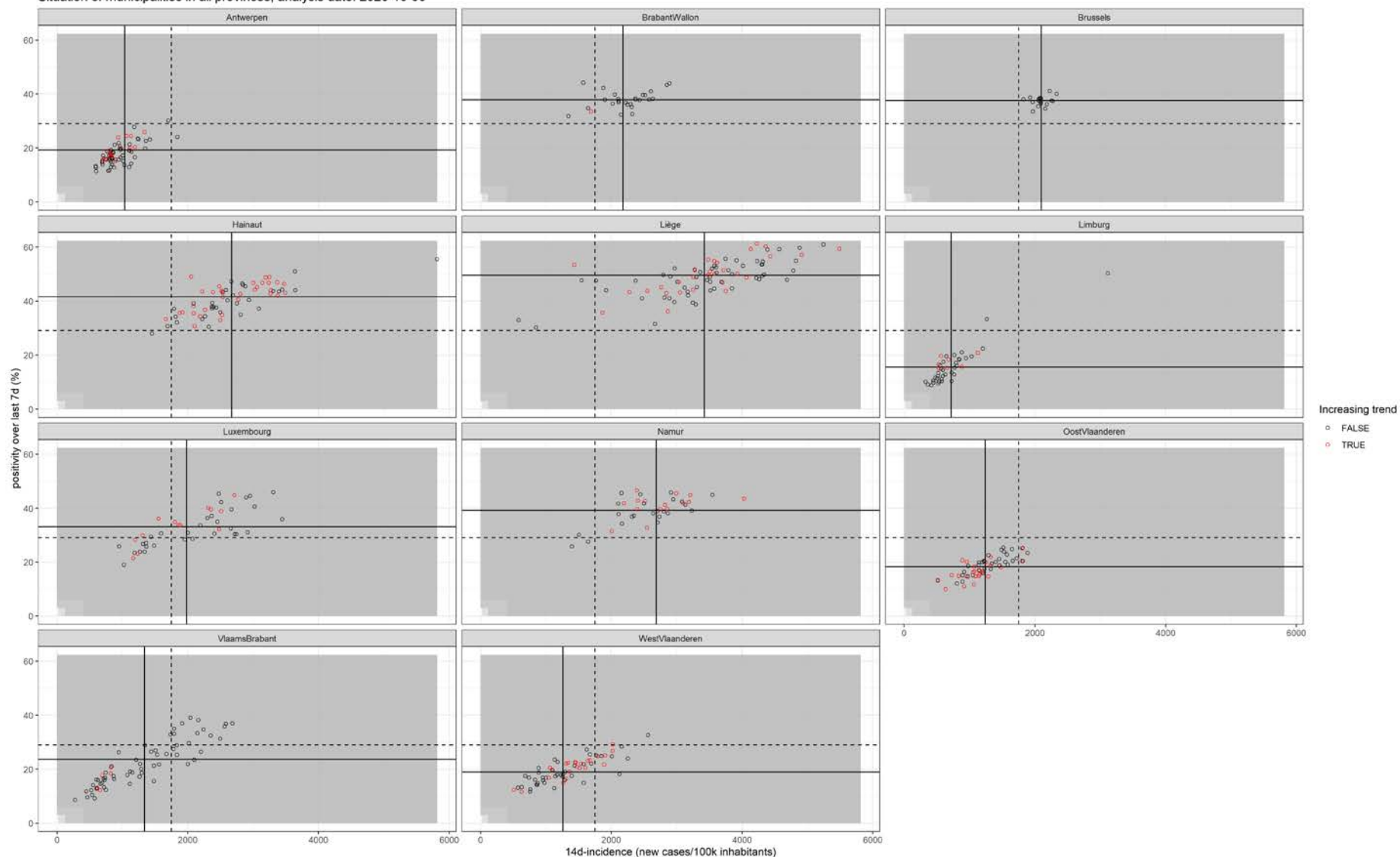
Onderstaande figuur houdt geen rekening met het aantal beschikbare bedden in een provincie. Dit wordt opgevolgd in de Surge Capacity groep.

Bijlage 2: Gemeenten binnen de provincies, geplot volgens de positiviteitsratio en de cumulatieve 14-daagse incidentie.

De gemeenten worden uitgezet volgens hun positiviteitsratio (X-as) en de 14-daagse cumulatieve incidentie (Y-as). Gemeenten rood ingekleurd hebben een stijgende trend, gemeenten grijs ingekleurd een dalende of stabiele trend. De volle lijnen tonen de gemiddelde cumulatieve incidentie en PR voor de betreffende provincie, de stippellijnen tonen de gemiddelde cumulatieve incidentie en PR voor België.

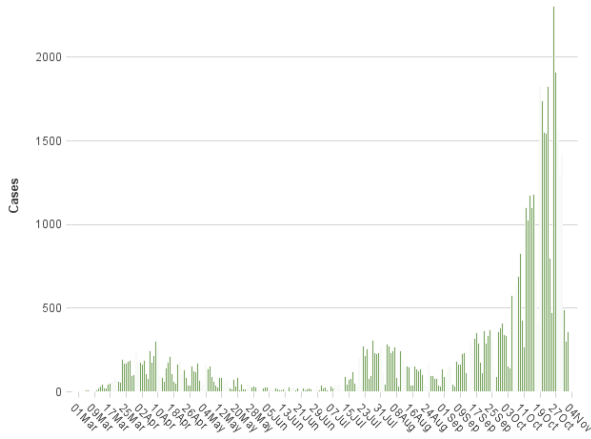
Situation of municipalities in all provinces, analysis date: 2020-10-30

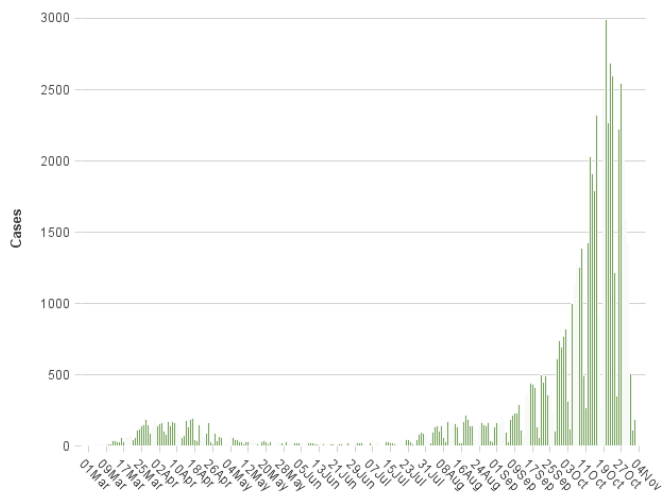
Bijlage 3: Epidemiologische curves per provincie

Nota: de Y as is verschillend per provincie

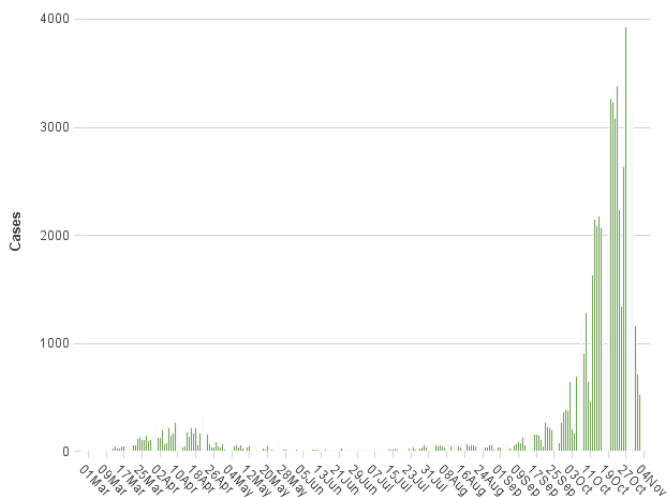
Antwerpen

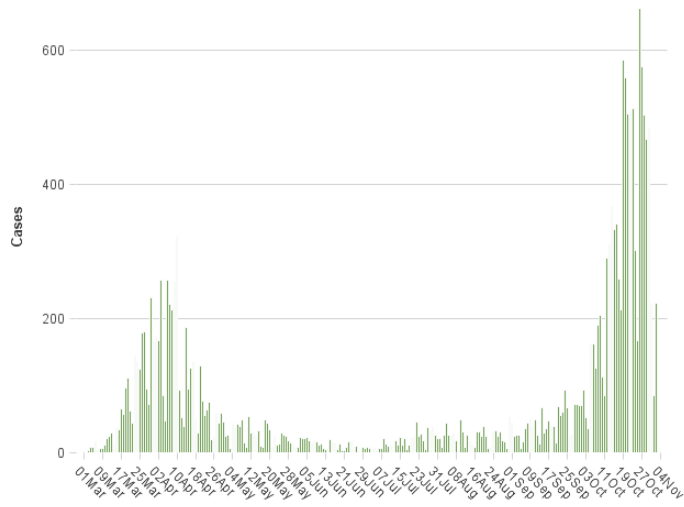
Brussel

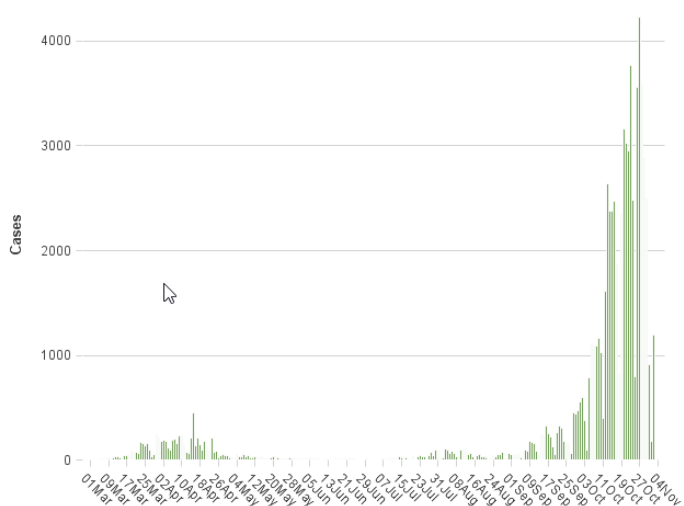
Henegouwen

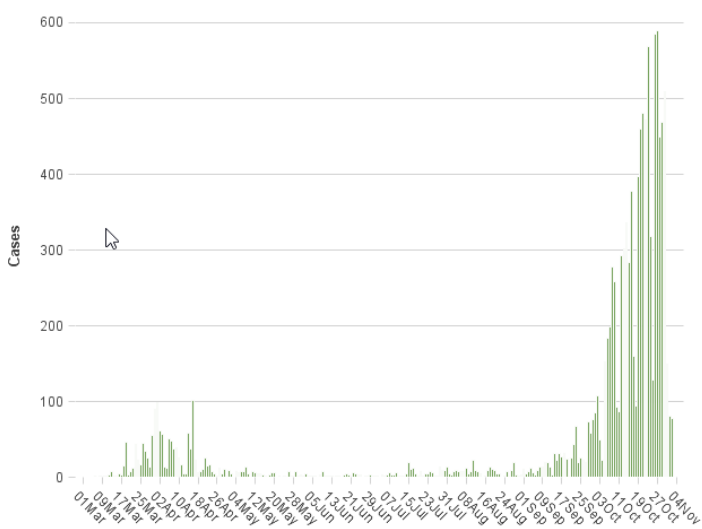
Limburg

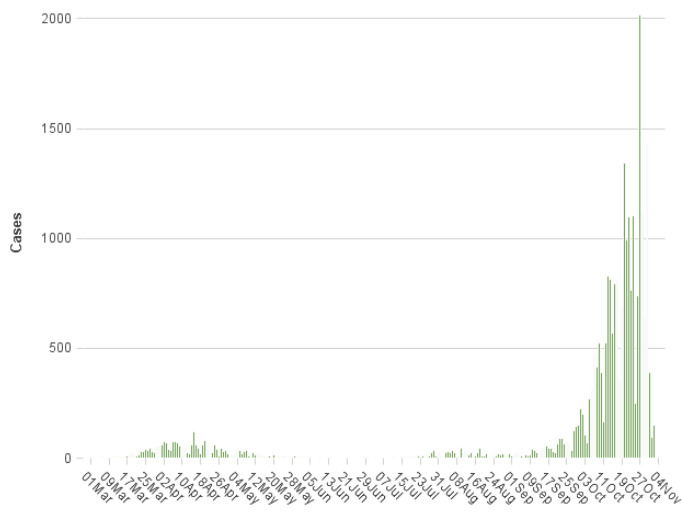
Luik

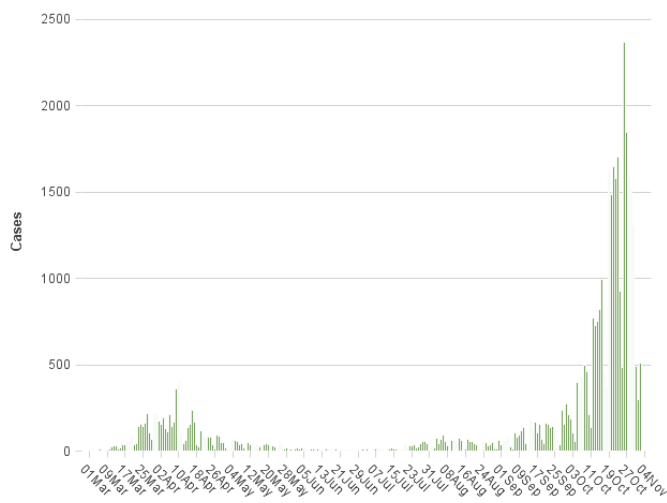
Luxemburg

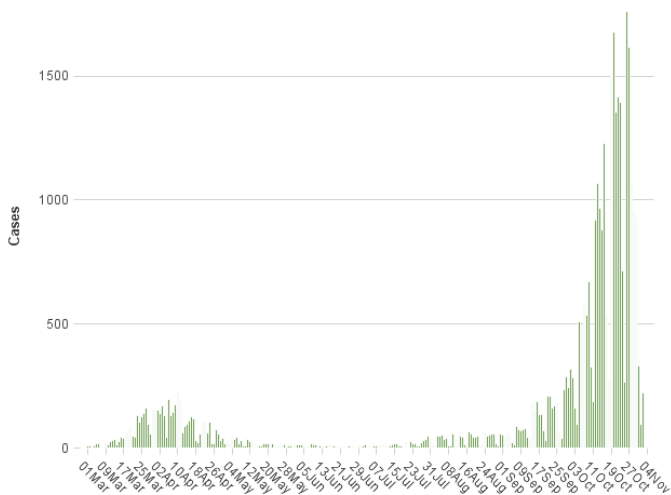
Namen

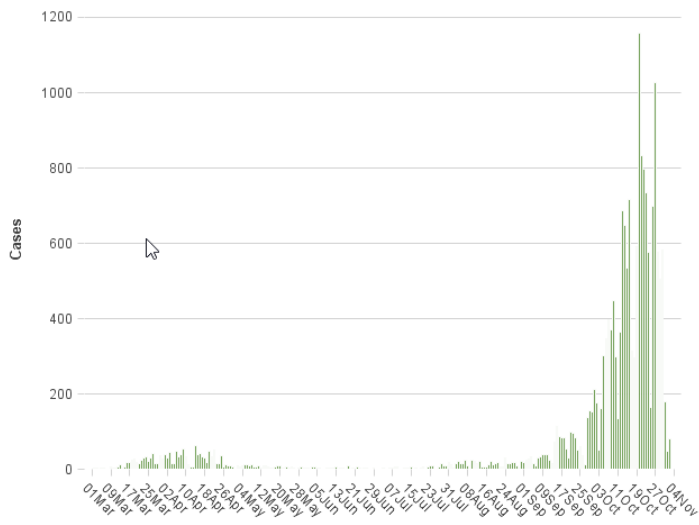
Oost-Vlaanderen

Vlaams-Brabant

Waals-Brabant

West-Vlaanderen

